

ברכת הפירות – מיץ פירות

מיץ פירות ברכתו שהכל

יסוד גדול בדיני ברכות, שיש לברך ברכה הראויה לפרי רק כאשר הוא לא השתנה מטבעו, אבל אם השתנה, אבד ברכתו, לכן אמרו חז"ל שעל מיץ פירות מברך שהכל נהיה בדברו, כי הוא רק מים בלבד, ואפילו שיש בהם הרבה דברים בריאים, אבל אינו דומה פרי שלם למיץ ממנו, ולכן אבד ברכתו לברכת שהכל.

יין ומיץ ענבים

לפי זה היה ראוי לברך על יין גם שהכל, שהוא מיץ פרי, אבל אמרו חז"ל דכיון שיין משקה מאוד חשוב, לא רק שלא אבד ברכתו, אלא שתיקנו לו ברכה מיוחדת בורא פרי הגפן, כיון שיין משמח וגם סועד את הלב, לפי זה מיץ ענבים שאין לו מעלות הללו היה ראוי לברך שהכל, אבל רוב הפוסקים אמרו שכיון שהמיץ לאחר זמן יהפוך ליין, כבר מיד שנעשה מיץ ברכתו בורא פרי הגפן. ולפי זה מיץ ענבים מפוסטר שאינו יכול להיות יין לעולם, היה ראוי לברך בודאי שהכל, וכן פוסק הרב אלישיב זצ"ל ועוד פוסקים, אבל מנהג העולם לברך על מיץ ענבים אפילו מפוסטר בורא פרי הגפן, והנהגה להם לישראל אפילו שאינם נביאים בני נביאים הם, וכן נוהגים. ומכל מקום אם מערב שליש יין במיץ ענבים, יוצא ידי כל הדעות ויכול לברך בורא פרי הגפן.

מיץ תפוזים

אף על פי שכל מיץ פירות יש לברך שהכל, מכל מקום לענין מיץ תפוזים יש לדון מה לברך, כיון שרוב התפוזים גדלים למשקה, ונחלקו הראשונים בפרי שעומד למשקה, האם לברך על המיץ שלו שהכל או העץ, כיון שנטעו את העץ לזה, ולמעשה המשנה ברורה פוסק לברך שהכל, וכן נוהגים, ובדיעבד אם בירך בורא פרי העץ על מיץ תפוזים, פסק בפסקי תשובות שיצא, כיון שיש הרבה פוסקים לברך העץ על פרי שעומד למשקה, ובנוסף יש להביא סניף את שיטת החזון איש שפוסק על מיץ תפוזים לברך העץ לכתחלה, כיון שנסחט לגמרי, והרי זה ממש כמו פרי שרסקו שפוסק הרמ"א לברך העץ, ושמעתי שכן נוהגים לכתחלה תלמידי החזון איש.

מיץ גזר תפוחים וכדו'

לפי המבואר, מיץ תפוחים ומיץ גזר ושאר מיצי פירות יש לברך שהכל. וצריך לדעת, שכאשר מברך שהכל על מיץ פירות, אפילו אם יש קצת חתיכות פרי במיץ, אין צריך לברך עליהם בורא פרי העץ, כי הם טפלים למיץ ששותה, אפילו שהם חתיכות הניכרות. כמו כן, אם אוכל פרי ויש בצלחת קצת מיץ מהפרי, אינו מברך שהכל על המיץ, כיון שהוא טפל לפרי שאוכל.

מיץ קוקוס ומיץ מילון

בפרי הקוקוס יש מיץ בתוכו. יש מי שאומר, שכיון שהמיץ הוא חלק מהפרי, אם שותהו צריך לברך על העץ. אבל רוב הפוסקים סוברים שיש לברך שהכל אפילו שהוא חלק מהפרי, כיון שהוא מיץ בפני עצמו, וכן הדין במיץ שיש במילון הרבה פעמים כאשר פותחים יש באמצע מיץ, וכן הלכה לברך שהכל.